

СЕКЦІЯ 1. РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Аблязова Е.З.

старший викладач

Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА НЕРУХОМІСТЬ

Із огляду на особливий фінансово-політичний статус податкових органів процес реформування дохідної частини місцевих бюджетів неможливий без удосконалення організаційного забезпечення адміністрування податку на нерухомість. Аналізуючи оподаткування нерухомого майна, відмічаємо значну відмінність у базі оподаткування в Україні порівняно із зарубіжними країнами (рис. 1).

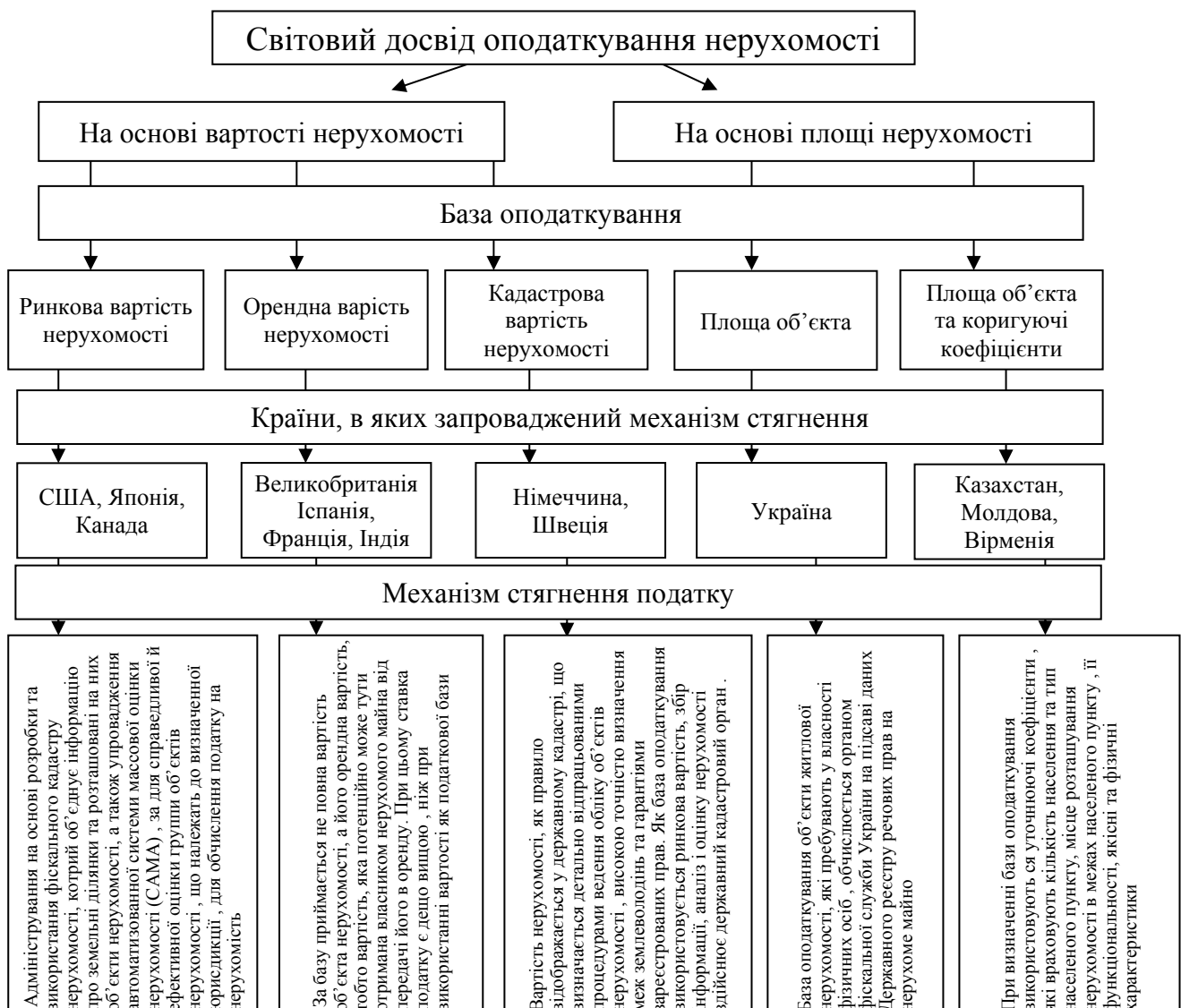

Рис. 1. Світовий досвід оподаткування нерухомості

Євроінтеграційні орієнтири розвитку України, передумови до фінансової децентралізації влади потребують побудови такої підсистеми місцевого оподаткування, яка змогла б забезпечити місцеві бюджети достатніми фінансовими ресурсами. При цьому низька якість адміністрування даного податку, що призводить до неадекватної оцінки нерухомості або неспроможності забезпечити збір податку зі усіх об'єктів, що підлягають оподаткуванню, може справити суттєвий вплив на політику оподаткування та призвести до негативних економічних і соціальних наслідків. Таким чином, важливо, щоб методика, за якою визначається ринкова вартість нерухомості (база оподаткування), була об'єктивною, такою, яку легко перевірити та прозорою [1].

Нами виділені основні функціональні компоненти оподаткування нерухомого майна, а саме: системи контролю (Supervision and Control System), система оцінки (Assessment System) і система стягнення податків (Tax Collection System). Законодавче регулювання, складання фіскального кадастру, переоцінка об'єктів нерухомості, облік надходжень і розгляд апеляцій щодо суперечок, які виникають у зв'язку з податками на нерухомість, розглядаються як елементи даних систем (рис. 2).

Рис. 2. Основні функціональні компоненти оподаткування нерухомого майна

У ході проведених досліджень розроблено пропозиції щодо формування системи оподаткування нерухомого майна в Україні, які можуть допомогти уникнути негативного впливу даного податку на економічну поведінку платників податків. Нами виявлені положення з оподаткування нерухомого майна:

1. Податок на нерухоме майно повинен мати статус місцевого податку і цільовий характер використання податкових надходжень місцевими органами влади. Основною метою реформування бюджетно-фіскальної системи є зміцнення фінансової автономії місцевого самоврядування [2]. Стабільним та істотним джерелом доходів місцевих бюджетів може стати податок на нерухоме майно. Аргументами даної думки є:

- відповідність податку принципу отримуваних вигод – локальне розташування об'єктів нерухомості дозволяє децентралізовано надавати місцеві суспільні послуги;
- відносно рівномірний розподіл об'єктів оподаткування по території країни;

- наявність в органів місцевого самоврядування даних для адміністрування цього податку;

- стабільні податкові надходження.

Проте для того щоб уникнути необґрунтованого встановлення пільгових податкових ставок, звільнення від сплати певних категорій платників податку або повної відміни оподаткування нерухомого майна, яке є пріоритетним завданням реформування податково-бюджетної політики країни, в даний час в Україні доцільним є встановлення на законодавчому рівні певних обмежень [3].

Для запобігання необґрунтованому перерозподілу коштів від оподаткування нерухомого майна необхідно чітко визначити основні напрями витрачання податкових надходжень, віддаючи перевагу статтям, пов'язаним з упорядкуванням території населених пунктів. Кошти від сплати податку можуть бути використані на ремонт шкіл, дитячих садів, медичних установ, поліпшення інфраструктури об'єктів нерухомості, впорядкування прибудинкових територій, будівництво соціального житла [4].

2. Доцільним є оподаткування всіх об'єктів нерухомого майна, незалежно від того, хто є платником – фізична або юридична особа. Юридичні визначення тієї або іншої особи самі по собі не можуть бути підставою для вирішення питання про стягнення податку, оскільки це буде фактично податок на організаційно-правовий статус особи, що є очевидним порушенням принципу недопущення податкової дискримінації.

3. Через відмінності у визначенні бази оподаткування нерухомого майна, що належить фізичним і юридичним особам доцільним є розподіл об'єктів оподаткування на дві основні групи – (1) об'єкти житлової і нежитлової нерухомості, що є власністю фізичних осіб, і (2) об'єкти промислової, комерційної та іншої нерухомості, що є власністю юридичних осіб.

4. Дотримання принципу вертикальної рівності і вимог соціальної справедливості за рахунок встановлення неоподаткованого мінімуму бази оподаткування, застосування поправочного коефіцієнта при оподаткуванні фізичних осіб і встановлення пільг для окремих типів нерухомого майна (а не категорій платників) при оподаткуванні юридичних осіб [5].

Пропозиції щодо організації та адміністрування податку на нерухоме майно:

1. В Україні державне регулювання, розробка стандартів і інструкцій з оподаткування нерухомого майна, аналіз і контроль функціонування системи нерухомого майна можуть здійснюватися Міністерством фінансів і Державною податковою адміністрацією України; оцінка, формування баз даних з характеристиками нерухомого майна – бюро технічної інвентаризації; стягнення податку, формування культури сплати податку, облік об'єктів оподаткування і платників податку, перевірка податкової звітності – органами Державної фіскальної адміністрації на місцях (податковими інспекціями).

2. Для запобігання можливій негативній реакції майбутніх платників податку доцільною є розробка програми по роботі з громадськістю щодо роз'яснення позитивної сторони введення податку на нерухоме майно (міцного взаємозв'язку між системою майнового оподаткування і рівнем суспільних послуг, застосування залікової системи оподаткування), пояснення механізму формування і стягнення даного податку за допомогою радіо, телебачення, масового розповсюдження друкарської продукції.

3. Розробка механізму надання інформації Бюро технічної інвентаризації з Державного реєстру прав власності на нерухоме майно потенційним платникам податку і органам податкової адміністрації щодо власників і характеристик об'єктів

нерухомого майна для розрахунку податку на нерухоме майно фізичних осіб і контролю за правильністю стягнення сум податкових надходжень.

4. Для створення системи управління оподаткуванням нерухомого майна доцільним є модернізація технічного забезпечення податкових інспекцій і забезпечення взаємодії всіх адміністративних структур, необхідної для актуалізації (оновлення) інформації про об'єкти оподаткування і їх власників шляхом використання єдиного програмного забезпечення.

Література:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування. – Режим доступу: <http://cen.iatp.org.ua/libr/euroselfgovcharity.html>.

2. Зайчикова, В. В. Перспективи зміцнення власних доходів бюджетів місцевого самоврядування в Україні / Зайчикова В. В. // Наукові праці НДФІ. – 2006. – Вип. 1. – С. 35-15.

3. Карлін М. Роль податку на нерухомість в соціальній політиці країн з транзитивною економікою / М. Карлін, Н. Бобох // Демографія та соціальна економіка. – 2009. – № 2. – С. 132-140.

4. Чубук Л.П. Зміни у системі оподаткування нерухомості як перспективний напрям податкової політики / Л.П. Чубук // Фінанси України. – 2004. – № 3. – С. 99-105.

5. www.sta.gov.ua – Офіційний сайт Державної фіскальної адміністрації України

Бойко О.О.

студентка

Науковий керівник: **Неізнєстна О.В.**

кандидат економічних наук,

доцент кафедри фінансів і банківської справи

Донецький національний університет економіки і торгівлі

імені Михайла Туган-Барановського

РОЛЬ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ В СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Стабілізаційна фінансова політика – нове явище в галузі державних фінансів. Вона ґрунтується на використанні фінансових відносин, з метою стабілізації державних фінансів й економіки в цілому.

Головною метою стабілізаційної фінансової політики є забезпечення оптимального перерозподілу фінансових ресурсів з метою мінімізації впливу кризових явищ на національну економіку, зокрема, підтримка її фінансово безпечних параметрів функціонування та сприяння додержання існуючого рівня її розвитку.

Дослідженню питань ролі фінансової політики у стабілізації економіки присвячували такі автори, як Петрушевська В.В., Голик М.М., Дем'янчук І.А. та інші.

Стабілізаційна фінансова політика здійснюється з використанням інструментарію фіскальної й монетарної політики. Вирішальним для формування стабілізаційної фінансової політики держави є визначенням таких її параметрів як розмір ВВП, дефіцит бюджету, частка держави та гарантованою державою боргу у ВВП. Дослідимо ці показники за 2010-2014 р. (табл. 1).